

Drets 2 – Arxius 1 : Els drets esportius fan un pols a l'arxiu del 3Cat

Els esports han estat una part important de l'emissió de TV3 des dels inicis. En aquells moments, els drets només se cenyien a la lliga de futbol masculí. Però el panorama dels drets va canviar quan van aparèixer les cadenes de televisió privades, després les plataformes digitals i quan, més tard, s'hi van afegir clubs i federacions esportives.

Jordi Monton amb la càmera en la inauguració dels Jocs Paralímpics (1992). © CCMA.

Els drets esportius han anat evolucionant i augmentant juntament amb les transmissions esportives, i han imposat una constant adaptació dels mitjans per gestionar-los, controlar-los i fer-los servir correctament, cosa que ha condicionat l'emissió i gestió documental a l'arxiu.

D'aquesta manera, TV3 ha passat de la simple gestió de drets del futbol masculí a gestionar els drets de qualsevol esdeveniment esportiu amb participació d'esportistes o equips catalans.

Aquests drets repercuteixen en la programació de la plataforma 3Cat, ja sigui condicionant l'emissió de les imatges en un moment determinat amb una durada concreta, o creant programes de nou format per poder retransmetre de forma indirecta les competicions. Tot i això, existeixen diferències entre les diverses finestres del 3Cat —ràdio, TV, webs, xarxes socials, plataforma— a l'hora de fer les retransmissions esportives. Mentre que la tele i els mitjans digitals estan lligats al compliment dels drets, la ràdio, en canvi, gaudeix d'una certa laxitud a l'hora de retransmetre esdeveniments esportius, gràcies al fet que els drets recauen principalment sobre les imatges que són propietat de les entitats. Així, 3Cat decideix en funció de les condicions dels drets esportius, que varien segons el tipus de competició, la finestra de difusió, el temps d'emissió, l'àmbit geogràfic i la possible reutilització d'aquestes imatges.

Imma Pedemonte i el càmera Òscar Sanz entrevistant Rafa Nadal en el Trofeu Comte de Godó (2018). © CCMA.

La gestió dels drets esportius no és un afer senzill, per l'elevat nombre d'entitats que hi estan involucrades (qui té els drets, qui en fa la producció, qui retransmet...), ni ràpid, per la implicació de diferents departaments de la CCMA, com ara Direcció, Producció d'Esports i Assessoria Jurídica, que han de preservar la protecció de dades personals de tots els contractes.

I tot això acaba repercutint en l'arxiu i en la feina dels documentalistes. Els documentalistes ens podem trobar amb dos escenaris principals. Per una banda, en el moment de documentar el material, quan no podem deixar constància de les condicions d'ús de les imatges en el gestor documental per la volatilitat dels drets. I per una altra, a l'hora de donar una resposta a les peticions dels usuaris, en no saber si les imatges tenen drets o no, i per tant, si es poden reemetre o reutilitzar. Tots dos casos fan que els documentalistes hàgim de dedicar temps a investigar sobre els drets d'aquell contingut. No és un procés gens àgil i, a vegades, resulta infructuós per la dificultat de rastrejar-los, com és el cas de les retransmissions esportives més antigues. Tot i que en general fem constar a les fitxes dels documents les restriccions d'ús del material, aquestes restriccions no aporten tota la informació necessària per saber si aquell material es pot reutilitzar i en quines condicions, i majoritàriament acaben adreçant l'usuari a Producció d'Esports, que és qui pren la decisió última.

Algunes solucions per millorar la gestió documental dels drets podrien ser crear un sistema que permetés vincular les metadades que informen de les condicions d'ús amb les transmissions esportives de l'arxiu; o disposar d'una base de dades ben documentada amb les llicències, que garanteixi la privacitat de les dades privades i que permetés, en un futur, reomplir el camp dels drets de les competicions antigues.